

CMR-накладной: катасыз кантип толтуруу керек

Эл аралык автоташуунун негизги документи. Аны ким толтурат, ар бир графага эмне жазылат жана кайсы каталар чек арада талаш-тартышка жана кечигүүгө көбүрөөк алып келет — ушулар тууралуу.

A4 · 3 бет
формат

Ташуучуларга, экспедиторлорго
кимге

КР ⇌ РФ
багыт

1 CMR деген эмне

CMR (эл аралык товардык-транспорттук накладной) — жүктү эл аралык автомобиль менен ташуу келишими түзүлгөнүн тастыктаган документ. Анын формасы жана эрежелери **Жүктөрдү эл аралык автомобиль менен ташуу келишими жөнүндө конвенция (КДПГ, Женева, 1956)** менен белгиленген.

Конвенция ташуу акы үчүн аткарылганда жана жүктөө жери менен жеткирүү жери ар башка өлкөлөрдө болуп, алардын жок дегенде бирөө КДПГнын катышуучусу болгондо колдонулат. Россия да, Кыргызстан да Конвенциянын катышуучулары, ошондуктан КР ⇌ РФ багытында CMR ар бир жөнөтүүгө толтурулат.

3 түп нуска

Конвенция боюнча эң аз: жөнөтүүчүгө, алуучуга (жүк менен бирге барат) жана ташуучуга. Иш жүзүндө көбүнчө 4–5 нуска басылат.

1 жыл

КДПГ боюнча ташуудан келип чыккан талаштар боюнча доонун эскирүү мөөнөтү (ташуучунун атайылап кылган аракетинде — 3 жыл).

2 Ким толтурат жана кол коёт

- **Жөнөтүүчү** жүк тууралуу маалыматка жооп берет: аталышы, орундардын саны, салмагы, тиркелген документтер жана көрсөтмөлөр (1–15-графалар).
- **Ташуучу** өз маалыматын, транспорт каражатынын маалыматын жана жүктү кабыл алууда анын абалы боюнча эскертүүлөрдү жазат (16–18, 23, 25–26-графалар).

- **Алуучу** жүктү алганын колу жана мөөрү менен тастыктайт, керек болсо эскертүү жазат (24-графа).

3 CMR графалары: эмне жазылат

ГРАФА	ЭМНЕ ЖАЗЫЛАТ	ТҮШҮНДҮРМӨ
1	Жөнөтүүчү	Аталышы, дареги, өлкөсү. Келишим жана инвойс менен дал келиши керек.
2	Алуучу	Бара турган өлкөдөгү алуучунун толук аталышы жана дареги.
3	Түшүрүү жери	Шаар, өлкө, кампанын так дареги.
4	Жүктөө жери жана күнү	Жүктү ташуучу кайда жана качан иш жүзүндө кабыл алганы.
5	Тиркелген документтер	Инвойс, таңгак барагы, сертификаттар — номерлери жана даталары менен.
6–9	Жүк	Белгилери, орундардын саны, таңгагынын түрү, жүктүн аталышы.
10	Статистикалык номер	Талап кылынса, ТН ВЭД коду.
11–12	Брутто салмагы жана көлөмү	Таңгак барагы менен салыштырыңыз — айырмачылык көп учурда доомат жаратат.
13	Жөнөтүүчүнүн көрсөтмөлөрү	Температура режими, бажы жана башка көрсөтмөлөр.
15	Төлөө шарттары	Ташууну ким төлөйт: жөнөтүүчүбү же алуучубу.
16–17	Ташуучу	Ташуучу жана кийинки ташуучулар (эгер бир нече болсо).
18	Ташуучунун эскертүүлөрү	Жүктөөдө жүктүн жана таңгактын абалы боюнча эскертүүлөр.
21–23	Түзүлгөн жери, колдор	Түзүлгөн жери жана күнү, жөнөтүүчү менен ташуучунун колу жана мөөрү.
24	Жүк алынды	Алуучунун колу жана мөөрү, күнү, кабыл алуудагы эскертүүлөр.
25–26	Транспорт каражаты	Тягач менен чиркегичтин мамлекеттик номери, маркасы.

4 Көп кездешкен каталар

- ☐ **Салмагы жана орундардын саны таңгак барагы менен дал келбейт**
Чек арада жана кабыл алууда эң биринчи ушул текшерилет. Жүктөөдө таразалап, санап алыңыз.
- ☐ **Таңгак көрүнүктүү бузулганда 18-графа бош калат**
Эскертүү жок болсо, жүк талаптагыдай абалда кабыл алынды деп эсептелет — кийин талашуу кыйын.
- ☐ **Күбөлөндүрүлбөгөн оңдоолор**
Ар бир оңдоону аны киргизген тарап колу (жана мөөрү) менен күбөлөндүрүшү керек.
- ☐ **Тиркелген документтер көрсөтүлгөн эмес**
5-графада инвойсту, таңгак барагын, сертификаттарды номерлери жана даталары менен санап өтүңүз.
- ☐ **Жөнөтүүчүнүн же алуучунун колу жана мөөрү жок**
Аларсыз жүктүн берилгенин жана алынганын далилдөө кыйын.
- ☐ **Чиркегичтин мамлекеттик номери туура эмес**
25–26-графаларды таягач менен жарым чиркегичтин каттоо документтери менен салыштырыңыз.

5 Ташуучунун жоопкерчилиги

КДПГ боюнча ташуучу жүктү кабыл алган учурдан тартып тапшырганга чейин анын толук же жарым-жартылай жоголушуна жана бузулушуна жооп берет. Эгер CMRде жүктүн наркы же жеткирүүдөгү өзгөчө кызыкчылык жарыяланбаса, төлөм жетишпеген жүктүн **брутто салмагынын ар бир килограммына 8,33 СДР эсептөө бирдиги** менен чектелет.

- Жүк кымбат болсо, анын наркын CMRде жарыялаңыз же жүктү камсыздандырыңыз — салмак боюнча чек чыныгы зыянды жаппай калышы мүмкүн.

Документтер боюнча суроолор барбы?

AsDi Cargo менеджерлери жүгүңүз үчүн эмнелерди даярдоо керектигин айтып беришет. WhatsApp аркылуу жазыңыз же чалыңыз.

+996 552 165 165

Бул материал маалымат үчүн гана берилет жана юридикалык кеңеш болуп саналбайт. Мыйзамдар жана эл аралык келишимдер өзгөрүп турат — рейске чейин учурдагы ченемдик актыларды текшериңиз жана майда-чүйдөсүн бажы өкүлүнөн же менеджериңизден тактаңыз. Версиясы: 2026-жылдын октябры.